

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Wzrost gospodarczy i PKB - pojęcia zagrożone przez nowe koncepcje ekonomiczne

Prof. Piotr Banaszyk

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

14 marca 2019 r.

Organizatorzy

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W POZNANIU

Plan

1. Dobrobyt a dobrostan,
2. Docelowy model życia - lenistwo,
3. Za co odpowiada rząd (państwo)?

Dobrobyt ...

- Dobrobyt wg językoznawców, to stan zaspokojenia ludzkich potrzeb;
ale
- Dobrobyt ekonomiczny to zaspokojenie ludzkich potrzeb materialnych, które daje się wyrazić w kwocie pieniędzy pozostających do dyspozycji tych ludzi.

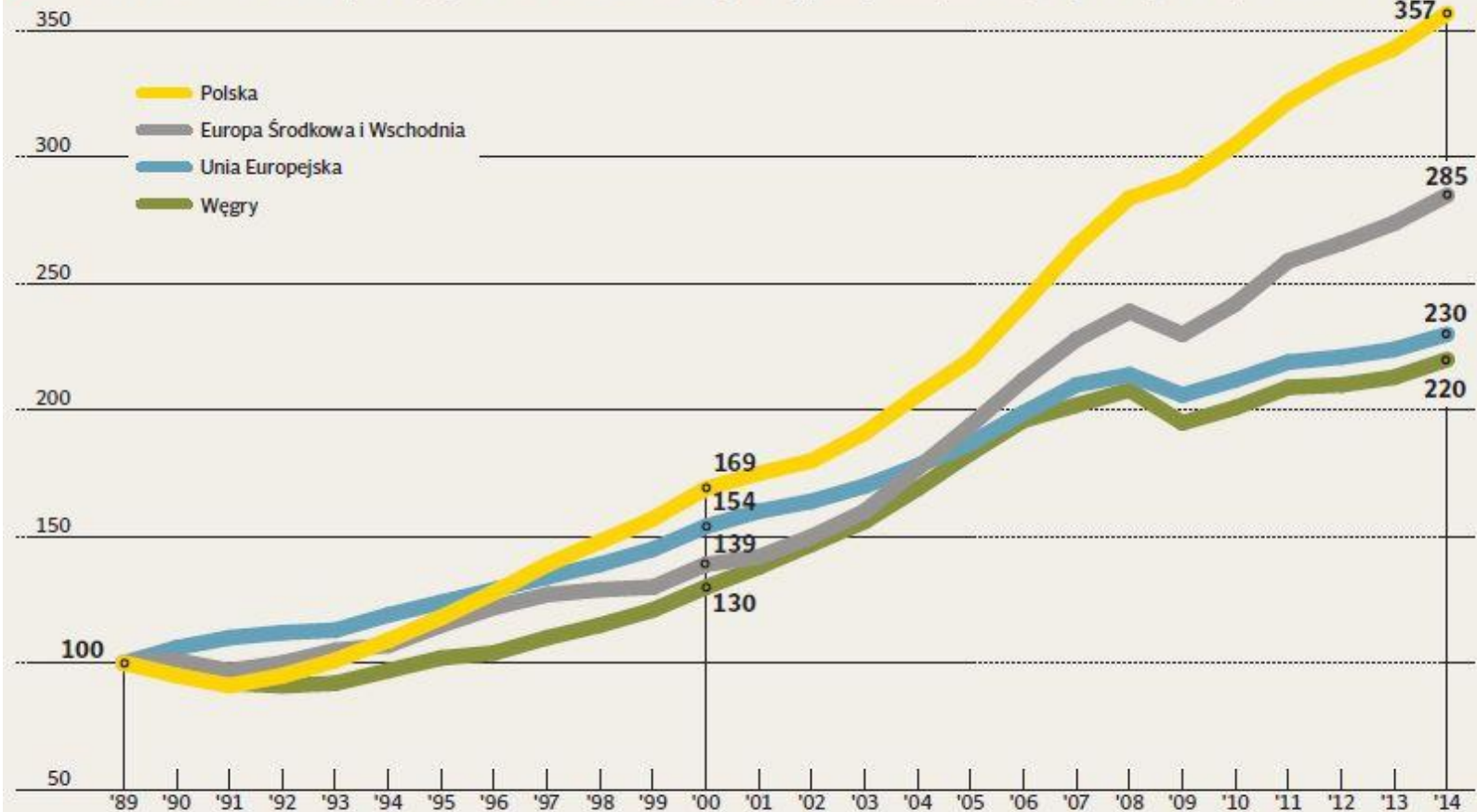
PKB per capita i wskaźnik Giniego

- Wg V. Pareto warunkiem maksymalizacji dobrobytu jest osiągnięcie optymalnej równowagi ekonomicznej, czyli np.
dochód jest tak rozdzielony, że jego wzrost dla dowolnej jednostki nie pogarsza dochodu innych jednostek
ale
gdy cały wzrost dochodu przypada jednej tylko jednostce?!

PKB w Polsce

Polska skorzystała na wolnym rynku...

► Wzrost PKB na mieszkańca (po uwzględnieniu różnic w sile nabywczej pieniądza w poszczególnych krajach, w proc., 1989 = 100)

Źródło: GUS, MFV, obliczenia własne

Źródło: <https://www.pp.pl/25-lat-polskiego-pkb-wykres-ania-751461>

PKB per capita wg parytetu siły nabywczej

Pozycja	Państwo	1980	1990	2000	2010	2017
44	 <u>Portugalia</u>	6005	12 783	20 460	26 496	30 417
45	 <u>Polska</u>	4744	6557	11 608	21 084	29 521
46	 <u>Węgry</u>	6354	11 052	14 285	22 031	29 474
47	 <u>Malezja</u>	3300	6762	12 789	20 336	29 041
48	 <u>Seszele</u>	4498	8754	14 310	19 520	28 779
49	 <u>Rosja</u>	b.d.	b.d.	11 170	22 639	27 834
50	 <u>Grecja</u>	9083	13 859	20 312	28 962	27 737
51	 <u>Łotwa</u>	b.d.	b.d.	8888	17 856	27 644
52	 <u>Turcja</u>	3491	7002	10 509	16 900	26 893

Współczynnik Giniego

- Wskaźnik statystyczny pozwalający zmierzyć nierównomierność rozkładu badanej zmiennej.
- W odniesieniu do rozkładu rozporządzalnego dochodu gospodarstw domowych przyjmuje wartość:
 - a) 0 - wszyscy po równo,
 - b) 1 - jeden podmiot ma wszystko, inni nic.

GINI index

Kraj	PKB per capita \$intl	GINI index %
Katar	124 529	41
Norwegia	71 831	27
USA	59 501	41
Polska	29 521	32

Strona kosztowa

- Efekty zewnętrzne - koszty jakie bez rekompensaty ponoszą inni z powodu czyjejs działalności:
 - a) społeczne,
 - b) ekologiczne,
 - d) polityczne.

Spółeczny koszt wzrostu gospodarczego

- Bezrobocie i prekariat:
 - a) szybki wzrost gospodarczy raczej wymaga podnoszenia technicznego uzbrojenia pracy,
 - b) metodologia liczenia PKB skłania do minimalizowania kosztów, w tym kosztów osobowych.
- Alienacja pracy.

Ekologiczny koszt wzrostu gospodarczego

- Miara to ślad ekologiczny wskazujący relację między zużyciem zasobów naturalnych a możliwością ich odtworzenia przez siły natury,
- Gdyby zasoby zużywane w Polsce miały być odtwarzane, to powierzchnia kraju powinna być dwa razy większa,

Polityczne koszty wzrostu gospodarczego

- Napięcia międzynarodowe i społeczne na tle:
- a) konkurencji o dostęp do zasobów naturalnych,
 - b) dążenia do kontroli ważnych obszarów i korytarzy komunikacyjnych
 - c) ochrony własnej gospodarki,
 - d) itd.

Czy pieniądze dają szczęście?...

- Badania wykazują, że wzrost gospodarczy i poczucie szczęścia rosną w krajach ubogich (do 7tys.\$ pc),
- W krajach bogatych związku tego nie stwierdza się!

Zob. JANUSZ CZAPIŃSKI Ekonomia szczęścia i psychologia bogactwa

Postulat odwzrostowienia

- Dlaczego nigdy tego nie jest dość, skoro to w zupełności wystarcza?
(*A. Marglin*)
- Odwzrostowienie gospodarcze to utrzymanie wystarczającego zaspokojenia potrzeb społecznych pomimo zmniejszonego zużycia zasobów planety.

Jest to polityczny, ekonomiczny i społeczny ruch oparty na ideach ekologii, antykonsumeryzmu i antykapitalizmu.

5 ścieżek odwzrostowienia

1. Prawo do lenistwa (ograniczanie czasu pracy albo zwolnienie z obowiązku pracy,
2. Rezygnacja z PKB jako fetyszu ekonomicznego,
3. Nastawienie na rozwój zrównoważony,
4. Likwidacja społecznej i międzynarodowej nierówności majątkowo - dochodowej,
5. Włączenie do kalkulacji kosztów prywatnych obciążeń wynikających z negatywnych, ekonomicznych efektów zewnętrznych.

Alternatywne wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego

- HDI - wskaźnik rozwoju społecznego (zdrowie, edukacja i PKB),
- WHR - Światowy raport szczęścia (zdrowie, polityka społeczna, wolność, relacje rodzinne, PKB)
- Itd.

Rozwój zrównoważony

- Zrównoważony rozwój gospodarczy to dążenie do zaspokojenia potrzeb współczesnych społeczeństw bez umniejszania możliwości ich zaspokajania przez przyszłe pokolenia
- Zasada triple line bottom

- Pytania ?
- Dziękuję za uwagę

piotr.banaszyk@ue.poznan.pl